

Héraðsdómur Reykjavíkur

Dómur 25. maí 2021.

Mál nr. S-178/2019:

Ákærvaldið

(Kristín Ingileifsdóttir saksóknari)

gegn

Kjartani Sveinssyni

(Bjarnfreður Ólafsson lögmaður)

Dómur

Árið 2021, þriðjudaginn 25. maí, er á dómþingi Héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð er í Dómhúsinu við Lækjartorg af Guðjóni St. Marteinsyni héraðsdómara, kveðinn upp dómur í málinu nr. S-178/2019: Ákærvaldið gegn Kjartani Sveinssyni, en málið var dómtekið 5. þ.m.

Málið er höfðað með ákæru Héraðssaksóknara, dagsettri 28. febrúar 2019, á hendur:

„Kjartani Sveinssyni, kt. 020178-4699,
Brekustíg 7, Reykjavík

1. fyrir meiri háttar skattalagabrot með því að hafa staðið skil á efnislega röngum skattframtölum tekjuárin 2012 og 2014, vegna gjaldáranna 2013 og 2015, með því að láta undir höfuð leggjast að telja fram á skattframtölum sínum tekjur að fjárhæð 42.205.629 krónur frá Von Andi ehf. og Hopefully Touring Ltd., sem skattskyldar eru samkvæmt 1. tl. A-liðar 7. gr. laga um tekjuskatt nr. 90/2003, sbr. einnig 19. og 21. gr. laga nr. 4/1995 um tekjustofna sveitarfélaga, en með því komst ákærði hjá því að greiða tekjuskatt og útsvar að fjárhæð kr. 18.605.253, sem sundurliðast sem hér greinir:

Tekjuárið 2012:

Framtalinn tekjuskattsstofn:	kr.	2.253.299
Vanframtaldar tekjur:	kr.	20.926.411
Tekjuskattur, skattprósenta 22,9%	kr.	116.035
Útsvar, útsvarsprósenta 14,48%	kr.	73.370

(Af stofni kr. 0-2.760.000)

Tekjuskattur, skattprósenta 25,8%	kr.	1.468.639
Útsvar, útsvarsprósenta 14,48%	kr.	824.260
(Af stofni kr. 2.760.001-8.452.400)		
Tekjuskattur, skattprósenta 31,8%	kr.	4.683.285
Útsvar, útsvarsprósenta 14,48%	kr.	2.132.514
(Af stofni yfir kr. 8.452.400 kr.)		

Ónýttur persónuafsláttur kr. -

Vangreiddur tekjuskattur og útsvar samtals: kr. 9.298.103

Tekjuárið 2014:

Framtalinn tekjuskattsstofn: kr. 1.642.026
 Vanframtaldar tekjur: kr. 21.279.218

Tekjuskattur, skattprósenta 22,9% kr. 420.896
 Útsvar, útsvarsprósenta 14,52% kr. 266.874
 (Af stofni kr. 0-3.480.000)

Tekjuskattur, skattprósenta 25,3% kr. 1.501.663
 Útsvar, útsvarsprósenta 14,52% kr. 861.824
 (Af stofni kr. 3.480.001-9.415.428)

Tekjuskattur, skattprósenta 31,8% kr. 4.294.849
 Útsvar, útsvarsprósenta 14,52% kr. 1.961.044
 (Af stofni yfir kr. 9.415.428)

Ónýttur persónuafsláttur kr. -

Vangreiddur tekjuskattur og útsvar samtals: kr. 9.307.150

Samtals vanframtaldar tekjur: kr. 42.205.629

Samtals vangreiddur tekjuskattur og útsvar: kr. 18.605.253

2. Framangreind brot ákærða teljast varða við 1. mgr. 262. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 1. gr. laga nr. 39/1995, sbr. einnig 1. mgr. 109. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt, og 2. mgr. 22. gr. laga nr. 4/1995 um tekjustofna sveitarfélaga.

Þess er krafist að ákærði verði dæmdur til refsingar og til greiðslu alls sakarkostnaðar.“

Verjandi ákærða krefst þess aðallega að málinu verði vísað frá dómi, til vara er krafist sýknu af öllum kröfum ákæruvaldsins og til þrautavara að ákærða verði ekki gerð refsing eða að hann verði dæmdur til vægustu refsingar sem lög leyfa og að refsing verði skilorðsbundin. Þess er í öllum tilvikum krafist að sakarkostnaður, þ.m.t. málsvarnarlaun samkvæmt tímaskýrslu, verði greiddur úr ríkissjóði.

Með bréfi Skattrannsóknarstjóra ríkisins, dagsettu 24. ágúst 2017, var máli þessu vísað til rannsóknar Héraðssaksóknara vegna sakarefnisins sem í ákæru greinir.

Tekin var skýrsla af ákærða hjá lögreglunni 10. júlí 2018 en ekki þykir eins og á stendur ástæða til að rekja þá skýrslu eða framburð ákærða hjá Skattrannsóknarstjóra.

Nú verður rakinn framburður ákærða og vitnisburður fyrir dómi

Ákærði neitar sök. Hann kvað ekki ágreining um fjárhæðir í ákærunni og að ekki hefði verið skilað réttum skattframtölum, en kvað neitun sína byggjast á því að hann hefði verið í góðri trú um að skattframtölin væru rétt þar sem sérfræðingar, þar á meðal Gunnar Þór Ásgeirsson endurskoðandi, hefðu séð um tekjur hans og fjármál á þeim tíma sem í ákæru greinir og Gunnar Þór hefði verið endurskoðandi og prókúruhafi fyrir félag ákærða og hefði séð um persónuleg skattskil hans, eins og ákærði lýsti. Hann kvað Gunnar Þór hafa skilað skattframtölum sínum og kvaðst ákærði hafa lagt sig fram um að skila öllum gögnum til hans vegna þessa. Hann lýsti viðbrögðum sínum við bréfi frá skattinum og þá hefði hann þurft að hafa samband við Gunnar Þór en ekki fengið nein svör þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir. Hann taldi víst að Gunnar Þór hefði kallað eftir gögnum frá sér vegna framtalanna og það hefði fremur verið á hinn bóginn vegna þess að ákærði hefði reynt að koma gögnum til Gunnars Þórs vegna þessa. Ákærði kvaðst ekki hafa farið yfir skattframtölin áður en þeim var skilað og hann hefði ekki fylgst með því hvaða laun voru talin fram og hann kvaðst ekki hafa gert sér grein fyrir því að framtalin laun hefðu verið undir þeim launum sem ákærði fékk greidd á þessum tíma. Hann kvað umboðsmenn og endurskoðendur hafa verið í Bretlandi og í Bandaríkjunum og hann hefði treyst því að þau mál væru í lagi að því er skattinn varðaði og lýsti því að hafa lagt

traust sitt á þessa aðila. Ákærði kvað skatta sína hafa verið endurákvarðaða vegna áranna sem um ræðir, auk 25% álags.

Vitnið Gunnar Þór kvaðst hafa útbúið skattframtöl fyrir ákærða Kjartan árin sem um ræðir og hefðu framtölin byggst á forskráðum upplýsingum auk þess að hann hefði haft fyrri framtöl til hliðsjónar og gögn um fasteignakaup og upplýsingar erlendis frá. Hann hefði talið framtalið rétt miðað við gögn sem hann hefði haft undir höndum.

Niðurstaða

Að mati dómsins hefur engum haldbærum rökum verið skotið undir frávísunarkröfu verjanda og er henni hafnað.

Sannað er með játningu ákærða og öðrum gögnum málsins að staðin voru skil á efnislega röngum skattframtölum tekjuárin 2012 og 2014 og látið undir höfuð leggjast að telja fram á skattframtölum tekjunnar sem í ákæru greinir, eins og þar er sundurliðað, og þannig komist hjá því að greiða tekjuskatt og útsvar eins og lýst er í ákærinni.

Háttsemin varðar við þau lagaákvæði sem í ákæru greinir.

Dómafrankvæmd er til marks um þá miklu réttaróvissu sem ríkt hefur hér á landi varðandi álitaefni um tvöfalda refsingu í skattamálum. Dómar Mannréttindadómstóls Evrópu um að málsmeðferð hér á landi á þessu sviði væri í sumum tilvikum andstæð 4. gr. 7. samningsviðauka mannréttindasáttmála Evrópu o.fl. urðu til þess að brugðist var við þessu með setningu laga nr. 33/2020, en í 13. gr. laganna er fjallað um þetta. Lögin tóku gildi 6. maí 2020 og áttu að gilda út það ár uns ný lög um sama efni tækju við. Síðar var gildistími lagaákvæðisins sem um ræðir framlengdur til 1. maí 2020, sbr. 9. laga nr. 140/2020.

Í 1. mgr. 13. gr. laga nr. 33/2020 segir:

„Álagi skv. 2. mgr. 108. gr. skal ekki beitt á árinu 2020 ef máli skattaðila vegna þeirra atvika sem eru tilefni endurákvörðunar skv. 96. gr. hefur verið vísað til refsimeðferðar skv. 110. gr.

Ef meðferð máls sem vísað hefur verið til rannsóknar lögreglu skv. 4. mgr. 110. gr. lýkur með því að rannsókn er hætt þar sem sakargögn hafa ekki þótt nægjanleg til ákæru eða vegna þess að það sem fram er komið þykir að rannsókn lokinni ekki nægilegt eða líklegt til að leiða til sakfellingar, eða ef atvikin eru af öðrum ástæðum ekki lengur til rannsóknar sem saknæm háttsemi, er heimilt að endurupptaka úrskurð um skattbreytingar vegna atvikanna og bæta álagi á vantalda skattstofna skv. 2. mgr. 108. gr., enda sé úrskurður þar um kveðinn upp innan sex mánaða frá lokum málsmeðferðar lögreglu. Sama á við ef málsmeðferð lýkur með frávísun yfirsattanefndar vegna þess að sökunautur hlítir ekki málsmeðferð hennar, sbr. 4. mgr. 110. gr., eða án sektarákvörðunar eftir sektarboð skv. 2. mgr. 110. gr., enda sé staða skattaðila sem sakbornings felld niður.

Heimild til álagsbeitingar samkvæmt þessari málsgrein takmarkast ekki af ákvæðum 97. gr.

Ákvæði þetta tekur til allra mála sem ekki hafa verið tekin til úrskurðar um endurákvörðun við gildistöku laga þessara.“

Ofangreind lög eru nú fallin úr gildi og við tóku lög nr. 29/2021 um breytingu á lögum er varða rannsókn og saksókn í skattalagabrotum (tvöföld refsing, málsferð). 8. gr. laganna er svohljóðandi:

„Á eftir 108. gr. laganna kemur ný grein, 108. gr. a, svohljóðandi: Ef máli er vísað til lögreglu verður ekki lagt á álag skv. 108. gr. meðan mál er til rannsóknar eða saksóknar.

Telji héraðssaksóknari ekki tilefni til að ljúka rannsókn máls eða felli hann mál niður að hluta til eða öllu leyti skal hann endursenda málið til ríkisskattstjóra. Getur ríkisskattstjóri þá lagt á álag skv. 108. gr. óháð því hvort endurákvörðun samkvæmt 96. gr., sbr. 97. gr., hafi þegar farið fram.

Gefi héraðssaksóknari út ákæru sem leiðir til sýknu eða sakfellingar með endanlegum dómi verður álag ekki lagt á vegna þeirra ákæruatriða sem þar komu fram. Sýkna vegna kröfu um refsingu kemur þó ekki í veg fyrir endurákvörðun skatta og opinberra gjalda skv. 97. gr.

Lögreglan getur ákveðið að mál sem er til rannsóknar vegna skattalagabrots skuli endursent til skattfyrivalda til meðferðar og ákvörðunar ef ekki eru talin fyrir hendi skilyrði til útgáfu ákæru vegna meintrar refsiverðrar háttsemi.“

Í greinargerð með frumvarpi að lögunum segir að markmið frumvarpsins sé að koma í veg fyrir að saksótt sé eða refsað tvívegis fyrir sama brot og að koma í veg fyrir að tvöföldum refsingum verði beitt við rannsókn og saksókn skattalagabrota. Í 8. gr. laga nr. 29/2021 eru ekki sambærilegir fyrirvarar og voru í bráðabirgðaákvæðinu sem rakið var. Tilgangur laganna og svo sem ráða má af lögskýringargögnum og orðalagi nefndrar 8. gr. er að leggja bann við tvöfaldri refsingu í skattalagabrotum. Þetta er breyting frá því sem var fyrir gildistöku laganna og er til merkis um breytt mat löggjafans á refsinaemi verknaðar þannig að ekki verði refsað fyrir sama brot og áður hefur verið beitt álagi við skattalega meðferð sama máls.

Ríkisskattstjóri hefur úrskurðað um breytingar á opinberum gjöldum ákærða árin sem um ræðir og gert honum að greiða 25% álag sem er refsing í skilningi laga.

Að þessu virtu og með vísan til 8. gr. laga nr. 29/2021 sem leggur bann við tvöfaldri refsingu, sem yrði ef sakfellt yrði og refsað í máli þessu, ber að sýkna ákærða af kröfum ákærvaldsins.

Sakarkostnaður greiðist úr ríkissjóði, þ.m.t. 12.722.400 króna málsvarnarlaun Bjarnfreðs Ólafssonar lögmanns, að meðtöldum virðisaukaskatti. Þóknun verjanda er fyrir vinnu undir rannsókn málsins og dómsmeðferð.

Kristín Ingileifsdóttir saksóknari flutti málið fyrir ákærvaldið.

Guðjón St. Marteinson héraðsdómari kveður upp dóminn.

Dómsorð:

Ákærði, Kjartan Sveinsson, er sýknaður af kröfum ákærvaldsins.

Sakarkostnaður greiðist úr ríkissjóði, þ.m.t. 12.722.400 króna málsvarnarlaun Bjarnfreðs Ólafssonar lögmanns.

Guðjón St. Marteinson

Rétt endurrit staðfestir:

Héraðsdómur Reykjavíkur, 25. maí 2021.

